

LIGESTILLINGSVURDERING AF LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF LOV OM LIGESTILLING AF KVINDER OG MÆND

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
lige@ams.dk
www.lige.dk

Myndighed/Afsender Minister for Ligestilling
Lovens ikrafttrædelsesdato Dagen efter offentliggørelse i Lovtidende
Kontaktperson Ligestillingsafdelingen, Anna Karina Heiss Mathiassen
Telefon
E-mail ankhm@lige.dk

Ligestillingsafdelingen

13. august 2010

J nr. 2010-0007882

/ AHM

Baggrund for loven

Ligestillingsloven har til formål at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner, med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd.

Lovforslagets formål

Kønssammensætning i statslige udvalg m.v.

Lovforslaget ophæver revisionsbestemmelsen i § 2, stk. 2. Ligestillingslovens regler i kapitel 4 om kønssammensætningen i offentlige udvalg m.v. bevares dermed uændret.

Dermed skabes en mere effektiv regulering af kønssammensætningen af udvalg og bestyrelser mv. i stat, regioner og kommuner.

Myndigheder og organisationer skal herefter fortsat indstille både kvinder og mænd til poster i ministernedsatte råd, nævn og udvalg.

Der kan dog dispenseres fra kravet, hvis der er særlige grunde som f.eks. manglende kvalifikationer.

De enkelte ressortministre *skal* lade et udvalg m.v. fungere uden det pågældende medlem, hvis organisationerne ikke opfylder forpligtelserne.

Det er efter ligestillingsloven ministrene, der er ansvarlige for at sikre en ligelig kønssammensætning i offentlige udvalg m.v., og for at begrundelserne for at fravige indberetningsreglerne er saglige.

Reglerne var en videreførelse og delvis udvidelse af reglerne i udvalgsloven. Ligestillingsloven skærper kravet til kønssammensætningen af udvalg m.v., idet kravet efter udvalgslovens § 1 er, at udvalg så vidt muligt bør have en afbalanceret kønssammensætning, mens ligestillingsloven kræver en ligelig kønssammensætning. Proceduren omkring indstillingerne er en videreførelse af udvalgslovens § 2.

Kønssammensætningen i de statslige udvalg m.v. har i perioden 2000-2007 været på mellem 35 pct. og 42 pct. kvinder og 65 pct. og 58 pct. mænd. Siden Lov nr. 484 af 12. juni 2009 trådte i kraft 1. september 2009, har der været indberettet 63 råd, nævn og udvalg. Kønssammensætningen var her knap 40 pct. kvinder og 60 pct. mænd.

Tallene dækker over sammensætningen i nynedsatte statslige udvalg m.v., hvor der er sket væsentlige ændringer i medlemssammensætningen, som bliver indberettet til minister for ligestilling.

Kønssammensætningen i de kommunale udvalg m.v. har i perioden 1. juli 2006 – 1. juli 2007 været på 34 pct. kvinder og 66 pct. mænd. Kommunernes seneste indberetning via ligestillingsredegørelserne 2009 viser, at der i perioden 2007-2009 er nedsat 1.150 råd, nævn og udvalg i kommunerne, hvor kønssammensætningen var 30 pct. kvinder og 70 pct. mænd.

I perioden 1. juli 2006 – 1. juli 2007 var kønssammensætningen i regionernes udvalg m.v. på 28 pct. kvinder og 72 pct. mænd. I perioden 2007-2009 er der indberettet 52 råd, nævn og udvalg, og kønssammensætningen var 44 pct. kvinder og 56 pct. mænd.

Ligestillingsredegørelser

Det er Ligestillingsafdelingens indtryk, at ligestillingsredegørelserne har en positiv ligestillingsmæssig effekt, fordi redegørelserne er det redskab, ministeren for ligestilling, Folketinget og borgerne har til rådighed for at opnå overblik og indsigt i arbejdet med ligestilling i stat, kommuner og regioner.

Samtidig fungerer redegørelserne som et redskab til at udveksle gode erfaringer og viden om ligestilling imellem myndighederne.

Den seneste ligestillingsredegørelse i 2009 viser samlet set, at udviklingen går i den rigtige retning, samtidig med at kommuner, regioner og stat stadig har en udfordring med at tage højde for og inddrage såvel kvinders og mænds som pigers og drenges perspektiver og behov, sådan at kommuner, regioner og stat effektivt og målrettet kan løse velfærdssamfundets opgaver.

Ved at bevare reglerne om indberetning hvert andet år ved ligestillingsredegørelserne, bibeholdes fokus på ligestillingsarbejdet, og medvirker til at det synliggøres, hvor man evt. bør fokusere indsatsen. Og det fastholder stat, kommuner og regioner i arbejdet med at tage højde for og inddrage såvel kvinders som mænds og pigers som drenges perspektiver og behov, sådan at kommuner, regioner og stat mere effektivt og målrettet kan løse velfærdssamfundets opgaver.

Den primære målgruppe for lovforslaget

En ophævelse af revisionsbestemmelsen medfører at reglerne bevares som status quo. Dette betyder, at der fortsat vil være fokus på, at kvinder og mænd skal

være ligeligt repræsenteret i statslige bestyrelser og udvalg nedsat af ministre, regioner og kommuner.

Da kvinder generelt er underrepræsenteret i ledelseslag, kan lovforslaget forventes at komme til at få betydning for flere kvinder end mænd, idet lovforslaget indskærper, at de indstillende organisationer har pligt til at indstille både en kvinde og en mand til bestyrelses- eller udvalgsposten. Der er imidlertid også brancher, hvor mænd er underrepræsenteret, hvorfor reglerne i disse brancher vil få større virkning for mænd.

Reglerne tvinger de indstillende parter til at undersøge grundigt, hvor de reelle kompetencer findes frem for udelukkende at indstille, "som man plejer". Det forventes, at såfremt denne hjemmel ikke eksisterede, ville kønssammensætningen i udvalg m.v. være mere skæv en på nuværende tidspunkt.

Af de sager, der er indberettet til minister for Ligestilling, ses det, at dispensationsreglen om ikke at indstille en af hvert køn forholdsvis ofte bringes i anvendelse.

Forskelligheder og ressourcer

Det er en forudsætning for en effektiv ressourceudnyttelse i samfundet, at alle talenter kommer i spil. Det er ikke alene et spørgsmål om, at alle skal have lige muligheder, og alle har ret til at være fri for diskrimination, men også et spørgsmål om nytænkning og innovation.

Lovforslagets bibeholdelse af reglerne om de statslige bestyrelser og minister-nedsatte udvalg m.v. forventes at føre til en mere ligelig kønssammensætning i udvalg m.v. Hvis der rekrutteres mere lige blandt begge køn, vil det føre til en bedre ressourceudnyttelse.

Rettigheder

Lovforslaget påvirker ikke individuelle rettigheder eller pligter. Pligtsubjekter efter loven er offentlige myndigheder og private virksomheder.

Ligestillingsmål

Lovforslaget indebærer ændringer i lov om ligestilling af kvinder og mænd. Lovens overordnede formål udtrykkes i lovens § 1, hvorefter lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd.

De foreslåede lovændringer skal fastholde den skærpelse som blev indført ved seneste lovændring og effektivisere reglerne om 1) ligelig kønssammensætning i visse statslige bestyrelser og offentlige udvalg m.v., 2) skærpe indstillingsprocedurerne ved ulige antal indstillinger til udvalg m.v., så der bliver bedre mulighed for i praksis at få sammensat udvalg m.v. ligeligt.

Samlet vurdering

Lovforslaget er blevet ligestillingsvurderet.

Det samlede lovforslag forventes at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd. Lovforslaget har til formål at opretholde de gældende regler, der går ud på at fremme ligestilling af kvinder og mænd med hensyn til at deltage i beslutningsprocesserne i samfundet.

Lovforslaget vurderes derfor at have positive ligestillingsmæssige konsekvenser, i og med at de gældende regler fastholdes.

Reglerne om kønssammensætningen af offentlige udvalg m.v., som er nedsat af en minister, har været gældende siden 1985 og har medført, at kvindeandelen i udvalg m.v. er steget gennem årene fra 12 til ca. 40 pct. igennem de seneste år. Ved den foreslåede bevarelse af reglerne gives både kvinder og mænd bedre mulighed for at kunne deltage i udvalgsarbejde.

At en plads skal stå tom i et udvalg mv., hvis der ikke indstilles både en mand og en kvinde eller gives en saglig begrundelse, sætter et skærpet fokus på, at de indstillende organisationer har et klart ansvar for at indstille både en kvinde og en mand til udvalgsposter m.v.

Da kvinder generelt er underrepræsenteret i ledelsen i de indstillende myndigheder og organisationer, kan lovforslaget forventes at komme til at få betydning for flere kvinder end mænd, idet lovforslaget indskærper, at de indstillende organisationer har pligt til at indstille både en kvinde og en mand til bestyrelses- eller udvalgsposter. Der er imidlertid også brancher, hvor mænd er underrepræsenteret, hvorfor reglerne i disse brancher vil få større virkning for mænd.

Kønsfordelingen i ministernedsatte, kommunale og regionale udvalg er i dag skæv: Kønsfordelingen var ved seneste opgørelse i 2010 40 pct. kvinder og 60 pct. mænd i staten. I kommunerne var kønssammensætningen 30 pct. kvinder og 70 pct. mænd, og i regionerne var kønssammensætningen 44 pct. kvinder og 66 pct. mænd i 2009.

Ved at bibeholde reglerne får både kvinder og mænd styrket muligheden for at kunne deltage i udvalgsarbejde på lige fod.

Ved at bevare reglerne om indberetning hvert andet år ved ligestillingsredegørelserne, bibeholdes fokus på ligestillingsarbejdet, og medvirker til at det synliggøres, hvor man evt. bør fokusere indsatsen. Og det fastholder stat, kommuner og regioner i arbejdet med at tage højde for og inddrage såvel kvinders som mænds og pigers som drenges perspektiver og behov, sådan at kommuner, regioner og stat mere effektivt og målrettet kan løse sine opgaver.